

တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢဒိၣ်သ့ၣ်လွံၤခါလၢဟီၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ဒူၣ်-

တံနိ (သဝိတါ)

မုၢ်မဆါတနံၤအံၤ (၂၀၁၆ နံၣ်) လၢတၢ်ယုသ့ၣ်ညါဒီးတၢ်ကွဲးနီၣ်မၤယါအပူၤ, တၢ်ဟံၣ်ဖျါဝဲဒၣ်-လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိၣ်ဒူၣ်န့ၣ်တၢ်ဘၢအကလုာ် လၢအလီၤဆီလိာ်အသးအိၣ်ဝဲ (၄၂၀၀) ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢလီၤဆီလိာ်အသးအကလုာ်မုၢ်အါထဲန့ၣ်ညါဘၣ်ဆၣ်. တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢ ခိၣ်သ့ၣ်လၢပုၤတူၢ်လိာ်ဒီးစူၢ်အိၣ်န့ၣ်အိၣ်အါကတၢၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤအိၣ်ဝဲထဲလွံၤခါလၢအမ့ၢ်ဝဲ-ဟ့ၣ်ဒူၣ်, ဘူးဒီး, ခရံၣ်ဖိဒီးအူးစလၢ (မ) တၢ် ဘၢန့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ဒ်သိး (လီၤဆီဒၣ်တၢ်) ခရံၣ်ဖိသ့ၣ်ဘိၣ်သးစၢ်မုၢ်မဆါတနံၤအံၤတဖၣ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲဒီးကသ့ထီၣ်သတြီၤဝဲ-တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢတခါဒီးတခါ အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအလီၤဆီလိာ်အသးန့ၣ်မုၢ်တၢ်မနုၤသ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်, ဒီးကသ့သ့ၣ်ညါလီၤတံၢ်ဝဲတၢ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢလၢအစူၢ်အန့ၣ်ဝဲတ ခါန့ၣ်အကံၢ်အစီလီၤတံၢ်လီၤဆဲးကသ့အဂီၢ်သးအိၣ်ကွဲးဖျါထီၣ်တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢလွံၤခါအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ခိၣ်သ့ၣ်အကံၢ်အစီဖုၣ်ကံၢ်ဖိဒီးအဖီလၢာ် အသိးန့ၣ်လီၤ.

ဟ့ၣ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢ (Hinduism)

ပုၤခရံၣ်ဖိဒီးမုၢ်စလုာ်တၢ်ဘၢမုၢ်ဝံၤန့ၣ်ဟ့ၣ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢအံၤမုၢ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ်အါက တၢ်သၢဒူၣ်တန့ၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိၣ်ဒူၣ်န့ၣ်လီၤ. ထံကီၢ်လၢပုၤဘၢဟ့ၣ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢ အအါကတၢၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ-အုဒ်ယါ, နံၤဖီလိာ်, ဒီးစရံၣ်လဲၣ်ခါထံကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဟ့ၣ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

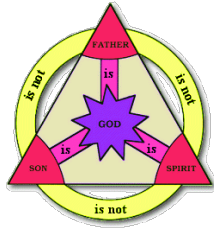
- ✓ “အုသ့ၤရၣ်” မုၢ်ယုၤလၢအမူဝဲလီၤထူလီၤယီၢ်တဂၤ. တချုးလၢမူခိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒိၣ်ဒူၣ်န့ၣ်တၢ်သးသမူတဖၣ်အိၣ်ဒီးဘၣ်အခါန့ၣ်အဝဲအိၣ်ဟံၣ် စၢၤလံၤလၢတၢ်ခဲလၢာ်အမဲာ်ညါန့ၣ်လီၤ.
- ✓ ကယဲာ်မုၢ်တၢ်အိၣ်လၢမူကပိာ်လီၤတဖၣ်, ဟီၣ်ခိၣ်ချၢလၢပအိၣ်တဘၣ်အံၤဒီးကယဲာ်တၢ်အိၣ်လၢအပူၤတဖၣ်န့ၣ် “အုသ့ၤရၣ်” ယုၤတု လီၤဟံၣ်လီၤဝဲလၢအစီအကမီၤခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ.
- ✓ ဟီၣ်ခိၣ်လၢပအိၣ်အိၣ်တဖျါအံၤတၢ်ဆၢကတီၢ်မုၢ်ပုၤထီၣ်တသီန့ၣ် “အုသ့ၤရၣ်” ယုၤကမၤဟးဂီၤကွံာ်အိၣ်တဘျီ, ဝဲမုၢ်ဟါလီၤအဆၢ ကတီၢ်, လၢအဝဲကဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်ဘျီအိၣ်သါဒီးကမံကၢၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (အုသ့ၤရၣ်ကစၢ်ယုၤအမုၢ်နံၤတသီန့ၣ်လီၤလိာ်ဒီးပုၤဟီၣ် ခိၣ်ဖိတၢ်ဒူးအနံၣ်၄၃၂ ကကွၢ်လီၤ.)
- ✓ ဟီၣ်ခိၣ်လၢပအိၣ်အိၣ်တဖျါအံၤအဖီခိၣ်န့ၣ်တၢ်လီၤအိၣ်ဝဲ (၇) ကထာဒီးဟီၣ်ခိၣ်လၢပအိၣ်အိၣ်တဖျါအံၤအဖီလၢာ်န့ၣ်တၢ်လီၤအိၣ် ကဒီးဝဲ (၇) ကထာလီၤ.
- ✓ “အုသ့ၤရၣ်” ကစၢ်ယုၤထုးထီၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲအနီၣ်ကစၢ်အကွၢ်အဂီၢ် (အဖံးအညၣ်) တနီၤဒီးတုလီၤဝဲဒၣ်ကယဲာ်မုၢ်တၢ်လၢအိၣ်ဒီးအသးသ မူလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်လၢအိၣ်ဒီးအသးသမူတဖၣ်မုၢ်သံဝံၤအလီၤခဲန့ၣ်ကက့ၤဝဲဘူးကဒါက့ၤဝဲဆူအု သ့ၤရၣ်ကစၢ်ယုၤအလီၤဒီးကဲထီၣ်က့ၤဝဲတဖံးယိတညၣ်ယိဒီးအုသ့ၤရၣ်ကစၢ်ယုၤန့ၣ်လီၤ.
- ✓ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်စးထီၣ်လၢတၢ်တုလီၤဟံၣ်လီၤအိၣ်ဝဲဒီးတုၤလၢကက့ၤဝဲဘူးဘၣ်ကဒါဝဲဆူအုသ့ၤရၣ်ယုၤအလီၤန့ၣ်, ဝဲတၢ်ဘၣ် စၢၤအဝဲသ့ၣ်အသးသမူကဘၣ်သံဘၣ်ပုၤဝံၤဒီးဘၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ကဒီးဝဲတယၣ်ဝံၤတယၣ်ယံာ်ယံာ်ထာထာန့ၣ်လီၤ.
- ✓ တယၣ်ညါအံၤဝဲန့ၣ်အိၣ်မူအခါကယဲာ်မုၢ်နမၤတၢ်ဂုၤတၢ်ဝါမုၢ်ဂုၤ, နမၤတၢ်အတၢ်သီမုၢ်ဂုၤတဖၣ်န့ၣ်နမုၢ်သံဒီးကက့ၤပိာ်ထွဲနခဲခဲ လၢာ်တုၤလၢနမုၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ကဒီးနီၣ်တယၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- ✓ အုသ့ၤရၣ်ကစၢ်ယုၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်စိကမီၤလၢကဆိတလဲဘိၣ်ဘၣ်ယၣ်လီၤန့ၣ်ပုၤကညိတဂၤအတၢ်အိၣ်မူအကျဲသ့. ဘၣ်ဆၣ်တမၤဝဲဒ် န့ၣ်ဘၣ်. ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်သဘူလၢလၢပုၤပုၤလၢပုၤကညိကယုထာမၤဝဲဝဲအနီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်သးဒၣ်အဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဟ့ၣ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်မုၢ်လၢဖိတၢ်ဒီးတၢ်လၢဘၣ်မၤဝဲ-

- ✓ ဟ့ၣ်ဒူၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်ကွၢ်စိမ့ၢ်ဝဲ-ပုၤကညိတၢ်အိၣ်မူအံၤဒ်သိးကပူၤဖျဲးထီၣ်ကွံာ်လၢတၢ်ဘၣ်ဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ်ကဒါက့ၤတယၣ်ဝံၤတ ယၣ်, ဒီးကက့ၤအိၣ်ဘၣ်က့ၤတဖံးယိတညၣ်ယိဆူ “အုသ့ၤရၣ်” ယုၤအပူၤပုၤဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခရစ်ယာန်ဘာသာ (Christianity)

- ✧ ကစာယူလောပဘာသာအိတ်ဂါနုတ်မုတ် “ယူသောဂါတဂါယီ” လာအမုတ်-ဟ်ယူ၊ဖိခွါယူဒီးသးသီဆုံယူနုတ်လီ။
- ✧ တံသံဝံအလီခံနုတ်အိတ်ဒီးတံမူအထူအယိတ်လီ။ပုခရ်ဖိတဖ်နုတ်အိတ်ဒီးကွါလံကစာခရ်အတံဟဲခံဘျီတဘျီလာကဟဲစိန်နုတ်အဲသ့တံသုတ်မုတ်သးမံ(တံအုတ်ကုခိတ်ကု)ဖဲမုတ်စံညီအနံနုတ်လီ။
- ✧ လာပတံဒီးဘးအယိတ်ကစာခရ်တုတ်သံအသးလပဂီလာထုတ်စုညါအလီ၊ဒီးသံဝံဒီးဘတ်တံခုတ်လီကွါအီ၊ဒီးလာသါနံတနံနုတ်ဂဲဆာထုတ်သမူထီဂါကဒါကု၊ဒီးကုထီဂဲဆုမုတ်၊ဖဲနုတ်ကဟဲကဒီးအသီတဘျီလာကစံညီပုမုတ်ဒီးပုသံတဖ်နုတ်လီ။
- ✧ ပုဟီဂ်ခိတ်ဖိကိးဂါဒီးနုတ်မုတ်ပုတံဒီးဘးဖိလာကစာယူအခိတ်ထံးမဲညါအယိတ်ကဘတ်တုတ်တံစံညီကိးဂါဒီးလီ။လာတံနုတ်အယိတ်ပလိဂ်ဘတ်ပုလာကအုတ်ကုခိတ်ကုပုလာပတံဒီးဘးတဂါသပုဂါတံလီ။
- ✧ ပုလာအကအုတ်ကုခိတ်ကုပုလာပတံဒီးဘးသ့နုတ်မုတ်ထဲကစာယုဂ်ဂျူးခရ်ထဲတဂါမီလီ။ပဒီးနုတ်ကစာခရ်အတံအုတ်ကုခိတ်ကုပုသ့ခိဖျီလာပတံနုတ်အယိတ်လီ။

အစ္စလာမ်ဘာသာ (Islam)

- တံကတိ “Islam” မုတ်အါရဘူးတံကတိဒီးအခိပညီမုတ် “တံမုတ်တံခုတ်,တံစိတ်ဆုံ,တံဒီးကနုတ်” ပုလာအဒိကနုတ် (Allah)ယူအကလုအတံသိတ်တံသီတဖ်။
- ပုလာအဒိကနုတ် (Alah)ယူအကလုအတံသိတ်တံသီတဖ်နုတ်တံကိးအဲသ့လါ “ပုမုးစလုဂ်”ဖိနုတ်လီ။

အစ္စလာမ်ဘာသာအတံခုတ်တံနုတ်

- ယူအိတ်ထဲတဂါမီ,မုတ်ယူလာမုတ်လီထူလီယိတ်,အိတ်ဒီးတံစိတ်ကမီ,တံသုတ်ကညီတံသးကညီ,ဒီးမုတ်ယူလာအတုလီဟဲလီတံခဲလက်ဒီးဟုတ်သးကညီတံတဂါလီ။
- လာပုဟီဂ်ခိတ်ဖိအဂီနုတ်တံစံညီအမုတ်နံအိတ်လီ။
- ပုဟီဂ်ခိတ်ဖိတံအိတ်မူအတံမုတ်လံကွါစိနုတ်မုတ်-တံကဘတ်ဘုတ်ထီဂဲဘါထီဂဲကစာယူနုတ်လီ။
- ပုတဂါလံလံဖဲအအိတ်ဖျုတ်ထီဂဲအခါနုတ်တံဒီးဘးတအိတ်ဒီးအီနီတမံဘတ်.ဖဲနုတ်မူလာပုဟီဂ်ခိတ်အခါနုတ်တမံတံဒီးဘးနီတမံဘတ်နုတ်နုတ်ဖျူးဒီးတံဒီးဘးလီ။
- တံဒီးဘးလါမိတ်ခိတ်ဟ်ခိတ်(နီအံအုဒီးစါအဒီး)မဲနုတ်တလီစါပိတ်ထွဲဆုပုဟီဂ်ခိတ်ဖိလာခံတစါအဖိခိတ်ဘတ်.စါအဒီးမုတ်ပုမကမုတ်တံအဆိကတံတဂါ.ဘတ်ဆဲအဲသ့ကညးကစာယူဒီးကစာယူသးကညီတုတ်လိတ်အတံလုကညးလီ။
- ခိဖျီလာကစာယူအတံဟံးစုနုတ်ကျဲအယိတ်နုတ်ပုဟီဂ်ခိတ်ဖိမုတ်ဖျူးထီဂဲအနီကစာအသးလာအတံဒီးဘးပုသ့လီ။

ပကဒီးနုတ်ဘတ်တံအုတ်ကုခိတ်ကုအဂီ “ တံနုတ်ဒီးတံမံ ” ကဘတ်အိတ်ဒီးပုလီ။တံနုတ်လာတအိတ်ဒီးတံမံဂုတ်တံဘတ်နုတ်တမုတ်လာတံပုဘတ်အသီး,တံမံလာတအိတ်ဒီးတံနုတ်ဘတ်နုတ်တမုတ်လာတံပုစုတ်ကိးဘတ်။

ဖဲပအိတ်မူဒီးအခါကယိတ်မုတ်-ပတံဆိမိတ်ဆိမး,ပတံစံးတံကတိဒီးပတံဖဲတံမံလာပမတုတ်အီတဖ်နုတ်ကဘတ်တံကွဲးနီယံအီခဲလက်လာကစာယူအလံကွဲးနီအပူ,ဒီးကဘတ်တံဖးဖျါထီဂဲကုအီလာကစာယူမဲညါလာမုတ်စံညီအမုတ်နံအခါနုတ်လီ။ပုလာအအိတ်ဒီးတံကွဲးနီမံမံလာအမံဂုတ်တဖ်နုတ်ကဘတ်တံတုတ်လိတ်မုတ်အီလာမုတ်ခိတ်ဘီမုတ်ဒီးပုလာအအိတ်ဒီးတံကွဲးနီမံမံလာအမံတံအာတဖ်နုတ်ကဘတ်တံစံညီယံအီဆုလရ်မုတ်အုအပူနုတ်လီ။

More information:

www.aboutbuddhism.org/
www.ask.com/History+Of+Islam+In+Hindi

တံနီ(သပိတ်)

